

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Rente László ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Varga Péter ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés iránt a Debreceni Munkaügyi Bíróságnál 2.M.373/2005. szám alatt megindított és másodfokon a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2.Mf.21.677/2008/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2.Mf.21.677/2008/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a Debreceni Munkaügyi Bíróság 2.M.373/2005/71. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt nap alatt - 20.000 (húszezer) forint és 5.000 (ötezer) forint áfa másodfokú és felülvizsgálati költséget, valamint az államnak - felhívásra - 72.000 (hetvenkettőezer) forint másodfokú és felülvizsgálati együttes eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes keresetében 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest arra hivatkozással, hogy a gerincbetegsége, illetve az ezzel kapcsolatos állapotrosszabbodása a munkaviszonyával okozati összefüggésben alakult ki, amely miatt őt károsodás érte. A Debreceni Munkaügyi Bíróság 2.M.373/2005/71. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 600.000 forint nem vagyoni kártérítést, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint az 1968-ban született vegyésztechnikus szakképzettséggel rendelkező felperes 1999. március 19-én létesített jogviszonyt az alperessel. 2001. augusztus 26-án a munkaviszonyát megszüntette, majd 2001. október 18-ától 2002. április 14-éig ismételten az alperes alkalmazásában állt. A munkáltató 2001. október 11-én kelt „beutalás munkaköri alkalmassági vizsgálatra” lapon a felperesi munkakör főbb egészségügyi kockázatai között a kényszeres testhelyzetet (görnyedés, guggolás) ülést, járást, illetőleg a munkaidő egészében és egy részében zajhatást, valamint a munkaidő egészében porok jelenlétét rögzítette. A felperes 2002. február 7-étől 2002. március 31-éig gerincpanaszok miatt keresőképtelen állományban volt, majd ennek lejártát követően összesen négy munkanapot dolgozott. 2002. április 15-étől 23-áig ismételten keresőképtelen állományban volt, ennek lejártá után pedig a munkaviszonya az alperesnél megszűnt.

A felperes ezt követően egy gyógyszergyárral létesített munkaviszonyt, ahol a feladata műszerek kezelése volt.

A felperest 2002. május 10-én kiszakadt gerincsérvvel operálták. Az elsőfokú bíróság a tényállás alapján megállapította, hogy a felperes a gerincbetegsége kialakulásának a munkaviszonnyal való összefüggését egyértelműen nem bizonyította. A „hídtünet” hiányában a közvetlen okozati összefüggést egyik szakértői vélemény sem rögzítette. A bíróság az O. és a D. egybehangzó véleménye alapján a felperes munkavégzésének a gerincállapotára gyakorolt állapotrosszabbító hatását megállapította. Az elsőfokú bíróság a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása szerint kialakult bírói gyakorlatra hivatkozással kifejtette, hogy az a körülmény, miszerint orvosszakértői szinten nem volt pontosan megállapítható az állapotrosszabbító hatás mértéke, az alperesi kárfelelősséget nem zárja ki, a közrehatás mértéke a Pp. 206. § (3) bekezdése alapján a bizonyítékok mérlegelésével állapítható meg (Mfv.I.10.710/2003.).

A bíróság az alperes felelősségét nem a gerincsérv kiszakadása és az azt követő műtét munkaviszonnyal fennálló közvetlen oksági kapcsolatában, hanem a kiboltosulási folyamatnak a gerincsérv kiszakadásához vezető mértékű romlásában határozta meg. Az eset valamennyi körülménye alapján a bíróság az alperest 600.000 forint megfizetésére kötelezte nem vagyoni kártérítés címén. Ennek során értékelte, hogy az össz-munkaképesség-csökkenésen belül az alperest csak a természetes megbetegedés állapotrosszabbító hatásaért terheli felelősség. A felperes pszichés károsodását nem a felperes munkaviszonyával hozta okozati összefüggésbe a bíróság, mivel a munkavállalónak a természetes megbetegedései önmagukban is viszonylag magas százaléku munkaképesség-csökkenést okoznak. A felek fellebbezése folytán eljárta Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2.Mf.21.677/2008/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a keresetet elutasította, és a felperest 144.000 forint együttes első-, és másodfokú perköltség fizetésére kötelezte. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a perben beszerzett szakértői vélemények és egyéb bizonyítékok ítélet alapjául szolgáló módon nem alapozzák meg a felperes munkaviszonya és a gerinc megbetegedésének romlása közötti okozati összefüggés fennállásának megállapítását. Mivel e tekintetben a bizonyítás a felperest terheli, viselnie kell annak sikertelensége következményeit. A felperes felülvizsgálati kérelme elsődlegesen a jogerős ítélet „megváltoztatására”, és az alperes 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezésére irányult. Másodlagosan azt kérte, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított 600.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezze az alperest. Ennek hiányában a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott az O. és D. egybehangzó véleményére, amely alapján a munkavégzésnek a gerinc állapotára gyakorolt állapotrosszabbító hatását megállapította. A részletes bizonyítást lefolytató elsőfokú

bíróság mérlegelése alapján kell a tényállást értékelni, és ebből a megfelelő jogi következtetést levonni. A felülvizsgálati érvelés szerint helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy meg nem határozható időnként a 100 kg-ot meghaladó súlyú anyagok kocsira történő fel- és lerakodásakor az anyagmozgatási normákban meghatározott súlynál nagyobb súlyt mozgatott a felperes, amelyet a 2/1972. (MK.6.) KPM. rendelet 4.25.2. pontja tiltott. Az alperes maga jelölte meg a vizsgálatkérő lapon a görnyedt testhelyzetet. A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés követelése elbírálásánál helyesen értékelte a kialakult hátrányokat, a károkozás következményeit, de egyrészt nem teljeskörűen, másrészt pedig nem helyesen értékelte annak súlyát. Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult a felperes perköltség fizetésre kötelezése mellett. Hivatkozása szerint a felperes nem jelölte meg a felülvizsgálati kérelmében pontosan, hogy mennyiben ellentétes a másodfokon eljáró bíróság által megállapított tényállás az iratok tartalmával.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A munkáltató a munkavállalónak a munkaviszonyával összefüggésben okozott kárért a vétkességére tekintet nélkül teljes mértékben felel. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok, vagy kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta [Mt. 174. § (1) - (2) bekezdés]. Az elsőfokú bíróság helytállóan fejtette ki az O. és D. egybehangzó véleménye alapján, hogy a felperes munkavégzésének a gerinc állapotára gyakorolt állapotrosszabbító hatása megállapítható. Az E. szakvéleményében sem zárta ki annak lehetőségét, hogy a felperes állapotát 2000. évben a nehéz fizikai munka (súlyos teher mozgatása) rontotta akkor is, ha erre vonatkozóan csak 2002-től áll rendelkezésre orvosi dokumentáció. A következetes ítélkezési gyakorlat alapján ugyancsak helytállóan fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy önmagában az a körülmény, miszerint a szakvélemény pontosan nem határozza meg az állapotrosszabbító hatás mértékét, a munkáltató kárfelelősségét nem zárhatja ki. Az alperes felelőssége a gerinc kiboltosulási folyamatának, a gerincsérv kialakulásához vezető romlásában állapítható meg. Helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság az ítéletében arra, hogy a felperes rendszeresen olyan nehéz tárgyak emelését végezte, amelyek mozgatásához a munkáltatónak segítő személyzetet kellett volna biztosítani. Ezen túlmenően a felperesnek rendszeresen olyan testtartásban kellett munkát végeznie, amely nyilvánvalóan az egészségügyi állapotának romlását okozta. A munkáltató 2001. október 11-én kelt „Beutalás munkaköri alkalmassági vizsgálatra” elnevezésű iratában maga is a felperes által ellátott tevékenység egészségügyi kockázatai között a munkaidő egy részében a kényszeres testhelyzetet (görnyedés,

guggolás) rögzítette. Mindez pedig a munkáltató felelősségét egyértelműen alátámasztja. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint az egészségkárosodott munkavállaló nem vagyoni kár megtérítésére irányuló igénye elbírálásakor azt kell értékelni, hogy a sérelem hozzávetőleges ellentételezésére milyen mértékű vagyoni szolgáltatás nyújt körülbelül egyenértékű, másnemű kompenzációt a nehezített életvitelhez képest [BH.1993.127., 37/1992. (VI.1.) AB határozat]. Ennek során a nem vagyoni kártérítés összege meghatározásakor figyelemmel kell lenni a káronszerzés tilalmára, a kellő mértéktartás elvén alapuló bírói gyakorlatra. A mérlegelésnél a sérelem által előállt konkrét, egyedileg megállapítható hátrányoknak és azok súlyának van jelentősége az Mt. 177. § (2) bekezdése helyes értelmezése szerint. Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés mértéke megállapításához helytállóan vette figyelembe az összes körülményt, kiemelten az egészségkárosodás okozta hátrányokat, amelyek a korábban egészséges és aktív életet élő felperes életét hátrányosan megváltoztatták. A felperes életminőségét fizikálisan, mentálisan, és részben pszichésen is érintő megbetegedés következményeként megállapított 600.000 forint nem vagyoni kártérítés mértéke megfelelt a jogszabályoknak, és az Alkotmánybíróság határozatában kifejtett jogelveknek.

A fentiek alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alapján.

Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén, míg az illetékviselési kötelezettsége az adott ügyben még irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet

3. § (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2010. április 14.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelül: Nné tisztviselő